

การพัฒนาแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน  
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2  
Development of a Monitoring and Evaluation Model for Students Support System  
in Schools under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2

ศิวะทัศน์ สุขสุวรรณ

Siwattasana Suksuwan

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

Director of Educational Service Area Office Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2

Corresponding Author Email: siwa08051699@gmail.com

Received: 15 August 2023

Revised: 14 September 2023

Accepted: 17 September 2023

### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2. เพื่อสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 300 คน ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Costello & Osborne (2005, p.4) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา และแบบสอบถามมาวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ ประกอบด้วย บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน (Process) และความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Product 2) และการสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ Context Input Process และProduct ร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมีความเหมาะสม และผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือในภาพรวม พบว่า ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

**คำสำคัญ:** การพัฒนาแบบ, การติดตามและประเมินผล, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

### Abstract

This research consists purposes were 1. to study techniques for assessing the effectiveness of the student support system and 2. to Develop a mechanism for tracking and assessing how well student support and care programs are working at educational institutions in schools under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2. There are research tools including semi-structured interviews. There were 5 target groups and a research sample of 300 people. The sample size was used according to the concept of Costello & Osborne (2005, p.4) and the data collected from the interviews were analyzed in terms of content. and questionnaires were used to analyze the causal relationship model and analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, and standard deviation. The results found that 1) The component of the model for

monitoring and evaluating the performance of the student support system was Context, Input, 5 Steps Process and Product and 2) creating a model for monitoring and evaluating performance. It can be summarized as follows: Components of monitoring and evaluating the performance of the student support system consist of 4 elements: Context, Input, Process, and Product. The draft model for monitoring and evaluating the performance is appropriate. And the results of the overall quality inspection of the manual found that it was useful, possibility suitability and correctness at the highest level in every item.

**Keywords:** Development of Model, Monitoring and Evaluation, Student Support System

## บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตาม สนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562, น.40) สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564, น.301) ตรงกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย และการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย เร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และภัยอื่น ๆ พร้อมทั้งหาแนวทางวิธีการปกป้องคุ้มครองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขก่อนสูงที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล และแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้โรงเรียนทุกแห่งต้องนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัติในโรงเรียนให้เป็นระบบเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนจึงประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ กระบวนการดำเนินงาน และการติดตาม ประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566, น.6) จากสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และสถานศึกษาในสังกัด ได้มีทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับการติดตามและการประเมินในรูปแบบเดียวกัน ตลอดจนสามารถนำไปเป็นแบบอย่างและดำเนินการใช้กับสถานศึกษาในสังกัดอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาและดำเนินการการพัฒนาแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดในการกำกับติดตามและประเมินผลเชิงระบบ และใช้หลักการติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation: M&E) เป็นกระบวนการที่มีการติดตามและประเมินผลเป็นเครื่องมือสำคัญของการวัดผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นการบริหารที่สร้างการมีส่วน

ร่วม ตลอดจนมุ่งเน้นให้เกิดการดำเนินงานและผลการดำเนินงานมีความโปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่มีบริบทการบริหารงานใกล้เคียงกัน

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

### การทบทวนวรรณกรรม

รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของ Daniel L. Stufflebeam เน้นกระบวนการต่อเนื่องใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศที่สำคัญเพื่อการตัดสินใจมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการประเมินสิ่งแวดล้อม (Context Evaluation) 2) ด้านการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3) ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4) ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) Brown and Moberg (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่างค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเหมาะสม มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุมกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และการส่งต่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

#### 1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ และครูประจำชั้น/ครูผู้ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 1,185 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประกอบด้วย 1) ระยะที่ 1 อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ทางด้านการติดตามและประเมินผลโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็น หรือเคยเป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์

ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 5 คน และ 2) ระยะที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ และครูประจำชั้น/ครูผู้ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจำนวนทั้งหมด 300 คน ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Costello & Osborne (2005, p.4) ที่เสนอว่ากลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ จึงจะเหมาะสมกับขนาดของโมเดลที่จะนำมาวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน

## 2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมาหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (Berk, 1984, p. 209) กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย นิยามเชิงปฏิบัติการและความเหมาะสมทางภาษา โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปใช้เป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 องค์ประกอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ปัจจัยเบื้องต้น 3) กระบวนการดำเนินงาน 5) ความสำเร็จของการดำเนินงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อกำหนดค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ซึ่งความเหมาะสมแต่ละข้อของกิจกรรมที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่า I-CVI เท่ากับ 1.00 (Lynn, 1986, pp. 382-385) จากนั้นจึงปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และค่า S-CVI/Ave ที่ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.9 ขึ้นไป (Polit & Beck, 2006, pp. 489-497) พบว่า ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ S-CVI/Ave = .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (2) วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมจากแบบตรวจสอบร่างรูปแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยร้อยละ (3) วิเคราะห์ข้อมูลความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ (4) วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (2<sup>nd</sup> Order Confirmatory Factor Analysis) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

## ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

### 1. การศึกษาแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีระดับการประเมินความเหมาะสมสูงสุด คือ 1) บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ปัจจัยเบื้องต้น 3) กระบวนการดำเนินงาน 4) ความสำเร็จของการดำเนินงาน

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการติดตามและประเมินผลและด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1.2.1 ข้อคำถามที่ 1 แนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรเป็นอย่างไร “ควรมีการดำเนินการติดตามและประเมินผลให้สอดคล้องกับวิธีการของหน่วยงานต้นสังกัด”

1.2.2 ข้อคำถามที่ 2 แบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรมีลักษณะอย่างไร “ควรนำความรู้ เรื่องวิธีการเชิงระบบเข้ามาเป็นกรอบช่วยในการค้นหาปัญหา กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีการสำรวจปัญหา หรือความต้องการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา ออกแบบทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา นำวิธีการไปใช้และศึกษาผลการใช้ประเมินผลเพื่อปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง”

1.2.3 ข้อคำถามที่ 3 รูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง “ควรมีการติดตามและประเมินผลทั้งด้านบริบทของสภาพแวดล้อม เช่น การวิเคราะห์ผล ความต้องการ การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ รูปแบบการบริหารจัดการ ข้อมูลสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า เช่น บุคลากร การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย งบประมาณ การบริหารจัดการ ด้านกระบวนการ เช่น การประเมินความก้าวหน้า ข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรค ของกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน และด้านผลลัพธ์ เช่น ผลผลิต คุณลักษณะผู้เรียน”

1.2.4 ข้อคำถามที่ 4 มีเงื่อนไขสำคัญใดบ้างที่ทำให้การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประสบความสำเร็จ “ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้บริหาร บุคลากร หน่วยงานและเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ต้องศึกษาการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ”

### 2. การสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

## 2.1 ผลของการวิเคราะห์และออกแบบรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 ตัวแปรแฝง ประกอบด้วย 1) บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Context) 2) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) 3) กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน (Process) 4) ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Product)

2.1.2 ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (Context 1) 2) การกำหนดนโยบาย (Context2) 3) แนวทางการบริหารจัดการ (Context 3) 4) ข้อมูลสารสนเทศ (Context 4) 5) ความพร้อมของบุคลากร (Input1) 6) ภาครีหรือข่าย (Input 2) 7) งบประมาณ (Input 3) 8) วิธีการสู่การปฏิบัติ (Input 4) 9) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Process 1) 10) การคัดกรองนักเรียน (Process 2) 11) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (Process 3) 12) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน (Process 4) 13) การส่งต่อ (Process 5) 14) ผลผลิตของการดำเนินงาน (Product 1) 15) คุณลักษณะผู้เรียน (Product 2) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 Context มีค่าเฉลี่ยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ I-CVI = .97 องค์ประกอบที่ 2 Input มีค่าเฉลี่ยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ I-CVI = .98 องค์ประกอบที่ 3 Process มีค่าเฉลี่ยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ I-CVI = .96 องค์ประกอบที่ 4 Product มีค่าเฉลี่ยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ I-CVI = .98 และค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ S-CVI/Ave = .97

2.2 ผลของการตรวจสอบความสอดคล้องโครงสร้างองค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

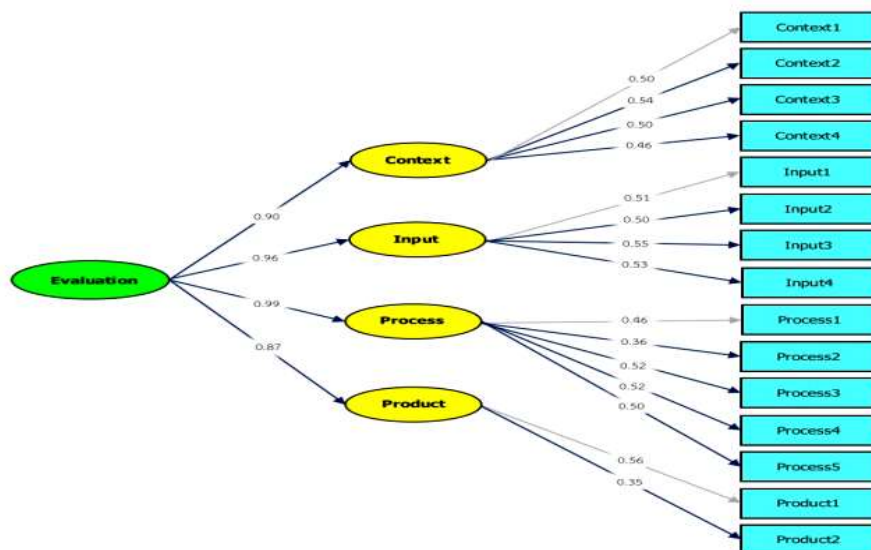
2.2.1 ตัวแปรสังเกตได้มีทั้งหมด 15 ตัวแปร ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวน 105 ค่า เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 105 ค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .52 ถึง .92 ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถิติโมเดลค่าเริ่มต้นของสมการโครงสร้างองค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

| ค่าดัชนีความกลมกลืน | เกณฑ์มาตรฐาน | ค่าดัชนีที่วัดได้ | ผลการพิจารณา |
|---------------------|--------------|-------------------|--------------|
| $\chi^2$            | -            | 31.87             | -            |
| df                  | -            | 38                | -            |
| $\chi^2/df$         | < 2.00       | 0.84              | ผ่านเกณฑ์    |
| GFI                 | > .95        | .99               | ผ่านเกณฑ์    |
| AGFI                | > .95        | .96               | ผ่านเกณฑ์    |
| NFI                 | > .95        | .99               | ผ่านเกณฑ์    |
| RMR                 | < 1.00       | .00               | ผ่านเกณฑ์    |
| RMSEA               | < .05        | .00               | ผ่านเกณฑ์    |
| p-value             | > .05        | .75               | ผ่านเกณฑ์    |

จากตารางที่ 1 พบว่า เมื่อนำมาตรวจสอบโมเดลค่าเริ่มต้นของสมการโครงสร้าง พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-Square = 31.87 df = 38 p-value = .75 Relative  $\chi^2$  = .84 GFI = .99 AGFI = .96 NFI = .99 RMR = .00 RMSEA = .00 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำมาเขียนแผนภาพแสดงค่าน้ำหนักที่ได้จากการประมาณค่า (Estimates) ดังภาพที่ 1 และ

เขียนเป็นตารางผลการวิเคราะห์หองประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองขององค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามตารางที่ 2 ดังนี้



แผนภาพที่ 1 ค่า Estimates ในการวิเคราะห์หองประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ที่มา; ศิวะทัศน์ สุขสุวรรณ, 2566)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หองประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองขององค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

| ตัวแปรแฝง       | Context        |      | Input          |      | Process        |      | Product        |      | r <sup>2</sup> |
|-----------------|----------------|------|----------------|------|----------------|------|----------------|------|----------------|
| ตัวแปรสังเกตได้ | b <sub>i</sub> | S.E. | b <sub>i</sub> | S.E. | b <sub>i</sub> | S.E. | b <sub>i</sub> | S.E. |                |
| Context1        | .502*          | -    | -              | -    | -              | -    | -              | -    | .838           |
| Context2        | .540*          | .022 | -              | -    | -              | -    | -              | -    | .824           |
| Context3        | .498*          | .018 | -              | -    | -              | -    | -              | -    | .931           |
| Context4        | .464*          | .026 | -              | -    | -              | -    | -              | -    | .877           |
| Input1          | -              | -    | .512*          | -    | -              | -    | -              | -    | .804           |
| Input2          | -              | -    | .498*          | .018 | -              | -    | -              | -    | .900           |
| Input3          | -              | -    | .548*          | .023 | -              | -    | -              | -    | .794           |
| Input4          | -              | -    | .525*          | .022 | -              | -    | -              | -    | .803           |
| Process1        | -              | -    | -              | -    | .461*          | -    | -              | -    | .715           |
| Process2        | -              | -    | -              | -    | .386*          | .018 | -              | -    | .536           |
| Process3        | -              | -    | -              | -    | .520*          | .024 | -              | -    | .853           |
| Process4        | -              | -    | -              | -    | .515*          | .028 | -              | -    | .763           |
| Process5        | -              | -    | -              | -    | .505*          | .025 | -              | -    | .802           |
| Product1        | -              | -    | -              | -    | -              | -    | .557*          | -    | .915           |

| Product2  | -              | -    | -              | - | - | - | .346* | .010 | .911 |
|-----------|----------------|------|----------------|---|---|---|-------|------|------|
| ตัวแปรแฝง | Evaluation     |      | R <sup>2</sup> |   |   |   |       |      |      |
|           | b <sub>i</sub> | S.E. |                |   |   |   |       |      |      |
| Context   | .902*          | .051 | .813           |   |   |   |       |      |      |
| Input     | .963*          | .051 | .928           |   |   |   |       |      |      |
| Process   | .989*          | .056 | .978           |   |   |   |       |      |      |
| Product   | .867*          | .050 | .751           |   |   |   |       |      |      |

\*p <.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองขององค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สรุปได้ว่า องค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ Context Input Process และ Product โดยที่องค์ประกอบของ Context วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ Context 1 Context 2 Context 3 และ Context4 องค์ประกอบของ Input วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ Input 1 Input 2 Input 3 และ Input 4 องค์ประกอบของ Process วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ Process1 Process2 Process3 Process4 และ Process5 และองค์ประกอบของ Product วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Product1 และ Product2

2.3 ผลของการตรวจสอบร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำร่างรูปแบบตรวจสอบเบื้องต้นด้านความเหมาะสมของรูปแบบ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือนักวิชาการ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน 5 คน เสนอแนะแนวทางการติดตามและประเมินผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

**ตารางที่ 3** ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

| รายการประเมิน                | ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ |            | ร้อยละของ   |
|------------------------------|-----------------------------|------------|-------------|
|                              | เหมาะสม                     | ไม่เหมาะสม | ความเหมาะสม |
| ส่วนที่ 1 ส่วนนำ             |                             |            |             |
| 1.1 แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ   | 5                           | 0          | 100         |
| 1.2 หลักการของรูปแบบ         | 5                           | 0          | 100         |
| 1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ    | 5                           | 0          | 100         |
| ส่วนที่ 2 เนื้อหา            |                             |            |             |
| 2.1 องค์ประกอบของรูปแบบ      | 5                           | 0          | 100         |
| 2.2 กระบวนการ                | 5                           | 0          | 100         |
| ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ |                             |            |             |
|                              | 5                           | 0          | 100         |

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่าร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมีความเหมาะสม โดยได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบการประเมินความเหมาะสมในแต่ละด้าน ดังนี้

ปรับเนื้อหาในส่วนของการหลักการของรูปแบบให้ชัดเจน ส่วนของกระบวนการเขียนวิธีการประเมินให้ครอบคลุม PDCA การเขียนคู่มือให้ยึดองค์ประกอบ 4 ประการตาม CIPP Model

### สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การศึกษาแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้ รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Context) 2) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) 3) กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน (Process) 4) ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Product)

2. เพื่อสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การสร้างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ Context Input Process และ Product ร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานมีความเหมาะสม และผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือในภาพรวม พบว่า ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายการ

### การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. แนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Context) 2) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) 3) กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน (Process) 4) ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Product) เพราะการประเมินรูปแบบ CIPP มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาผลการดำเนินงาน (Haryono, H., & Florentinus, T. S., 2018, p.65) ซึ่งการประเมินมีลักษณะเฉพาะตามบริบทขององค์กร สอดคล้องกับ Warju, W. (2016, p.38-39) ที่กล่าวว่ารูปแบบที่ใช้กันมากที่สุดคือ Context Input Process Product เป็นกรอบพื้นฐานการประเมินแบบ CIPP ซึ่งการประเมินบริบท (Context) ช่วยพัฒนาเป้าหมาย การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) ช่วยในการเตรียมการดำเนินงาน การประเมินกระบวนการ (Process) เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ และการประเมินความสำเร็จ (Product) ช่วยกำหนดความสำเร็จเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการครั้งต่อไป

2. รูปแบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน คือ ร่างรูปแบบการติดตามและประเมินผลมีความเหมาะสม และผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือในภาพรวม พบว่า ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ จึงกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบที่ดีมีประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง เป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนาตนเองและองค์กรเพื่อขับเคลื่อนดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีกระบวนการในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ถูกต้อง ชัดเจน และนำความต้องการจำเป็นในการพัฒนาที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติได้น้อย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ มากำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและอธิบายปรากฏการณ์เชิงเหตุผลได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินรูปแบบของ

Stufflebeam, D. L (2007, p.87-89) ที่เสนอหลักเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านอรรถประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Propriety) และความถูกต้อง (Accuracy) ซึ่งการประเมินที่ดีควรมีข้อกำหนดในการวัดความถูกต้อง ประโยชน์ใช้สอย ความเป็นไปได้ และความเหมาะสม ดิเรก พรสีมา และธัญสินี เล่าส้ม (2020, น.1) กล่าวถึง ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเป็นประโยชน์เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ชี้บอกคุณภาพของงานใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าการวิจัยนี้มีคุณภาพเหมาะสมที่จะให้เผยแพร่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาการเลื่อนวิทยฐานะหรือให้มีหรือให้เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบในรายงานการวิจัย ได้แก่ หัวข้อวิจัย มูลเหตุที่ทำให้เกิดการวิจัย วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ กรอบแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีการวิจัยและรูปแบบวิจัย

### ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

องค์ประกอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก มีประเด็นในการติดตาม 15 ประเด็นย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านบริบทของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน 2) การกำหนดนโยบาย 3) แนวทางการบริหารจัดการ 4) ข้อมูลสารสนเทศ องค์ประกอบที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความพร้อมของบุคลากร 2) ภาครีชีเครือข่าย 3) งบประมาณ 4) วิธีการสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5) การส่งต่อ และองค์ประกอบที่ 4 ด้านความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ผลผลิตของการดำเนินงาน และ 5) คุณลักษณะผู้เรียน

### ข้อเสนอแนะการวิจัย

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้วย เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติของตนเองอยู่เสมอ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

#### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการกำหนดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาทำให้สามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความแตกต่างได้

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อนำผลการศึกษไปปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่

### เอกสารอ้างอิง

ดิเรก พรสีมา และธัญสินี เล่าส้ม. (2020). วิจัยอย่างไรจึงจะถูกต้อง สมบูรณ์ สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์. *ครูสภาวิทยากร*, 1(3), 1-14.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับ*

*รางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2566*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ความปลอดภัย กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Berk, R. A. (1984). *Conducting the item analysis In R. A. Berk, Ed., A guide to criterion-referenced test construction*. Baltimore, MD: The Johns Hopkins University Press.
- Brown, Warren B., and Moberg, Denis J. (1980). *Organizational Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Costello, A.B., & Osborne, J. W. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment, Research and Evaluation*, 10(7), 1-9.
- Haryono, H., & Florentinus, T. S. (2018). The evaluation of the CIPP model in the implementation of character education at junior high school. *Innovative Journal of Curriculum and Educational Technology*, 7(2), 65-77.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35, 382-385.
- Polit, D.F., & Beck, C.T. (2006). The content validity index: Are you sure you know what's being reported? Critique and recommendations Electronic version. *Research in Nursing & Health*, 29, 489-497.
- Stufflebeam, D. L. (2007). *CIPP evaluation model checklist: A tool for applying the CIPP Model to assess long-term enterprises*. Retrieved 24 March 2023, from <http://www.wmich.edu>.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Applications*. United States of America: Jossey-Bass.
- Warju, W. (2016). Educational program evaluation using CIPP model. *Innovation of Vocational Technology Education*, 12(1), 36-42.